

Завідувач кафедри
 /Перегуда С.В./

21 червня 2022 р.

Розробник силябусу
 Деревінський В.Ф./

СИЛАБУС

Історія української культури

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК01
2) Навчальний рік: 2022-2023
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна, заочна
5) Галузь знань: 05 СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»»
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова
8) Семестр: II
9) Контактні дані викладача: д.і.н., проф. Деревінський Василь Федорович Ауд. 431 центрального корпусу КНУБА Контакти: (096)440-50-44; derevinskyi.vf@knuba.edu.ua
10) Мова викладання: українська
11) Пререквізити: на основі загальної середньої освіти
12) Мета курсу: формування у студентів наукового світогляду, широкої ерудиції, знань щодо історико-культурного середовища, громадянської відповідальності, державного патріотизму, з'ясування теоретичних засад курсу історії української культури, її витоків, основних етапів та особливостей її історичного розвитку, основних здобутків, формування навичок наукової роботи, вміння працювати з джерелами вивчення історії української культури, пробудження у студентів інтересу до проблемних та малодосліджених питань історії української культури, виховання шанобливого ставлення до національно-культурних традицій українського народу, формування високого рівня культури та освіченості.

13) Результати навчання:				
№	Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання на програмні компетентності
1.	ПРН02. Вільно спілкуватися державною та однією з іноземних мов усно і письмово у професійній діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	СК03
2.	ПРН04. Мати навички професійної комунікації.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК04 СК03

3.	ПРН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК07 СК03
4.	ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК04 СК03
5.	ПРН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобом масової інформації, експертам з інших галузей знань.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекція, практичні заняття	ЗК04 СК03

14) Структура курсу

Форма навчання	Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Лабораторні заняття, год.	Контрольна робота	Самостійна робота здобувача, год.	Форма підсумкового контролю
денна	26	26		1	38	Залік
заочна	6	10		1	74	залік
Сума годин:						90
Загальна кількість кредитів ECTS						3,0
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:						52 (1,73) Заочна 16 (0,53)

15) Зміст курсу

Модуль 1. Українська культура від найдавніших часів до початку XXI століття

Змістовий модуль 1. Передумови, становлення та розквіт культури русів-українців

1. Вступ до курсу « Історія української культури» (Л 2 год., ПрЗ 2 год.).
2. Історія культури давнього населення України (Л 2 год., ПрЗ 2 год.).
3. Історія культури Княжої доби (Л 2 год., ПрЗ 2 год.).

Змістовий модуль 2. Культура українського народу від XIV ст. до кінця XVIII ст.

4. Історія української культури другої половини XIV ст. – перша половина XVII ст. (Л 2 год., ПрЗ 2 год.).
5. Культура українського народу в часи Гетьманщини (друга половина XVII – XVIII ст.) (Л 4 год., ПрЗ 4 год.).

Змістовий модуль 3. Особливості розвитку української культури в нову та новітню добу

6. Українська культура в добу національного відродження (XIX – поч. XX ст.) (Л 4 год., ПрЗ 4 год.).
7. Культурне життя України в XX ст. (Л 6 год., ПрЗ 6 год.).
8. Українська культура на зламі XX – XXI століть. (Л 4 год., ПрЗ 4 год.)

Тематика індивідуальних завдань та контрольних робіт

1. Кам'яна доба на території України. Культура первісних людей.
2. Трипільська культура. Особливості трипільського мистецтва.
3. Культура скіфської доби.
4. Релігійні вірування та усна народна творчість східних слов'ян.
5. Давньослов'янська культура і сучасність.
6. Античні впливи. Грецькі колонії. Римський час.
7. Джерела формування культури Київської Русі.
8. Особливості культури Київської Русі.
9. Мистецтво Київської Русі.
10. Культура Галицько-Волинського князівства.
11. Особливості культури України в польсько-литовську добу.
12. Умови розвитку національно-культурного та релігійного життя в Україні XIV-XVI ст.
13. Літописи, билини, перекладна література XIV - XVI ст.

14. Ідеї раннього гуманізму в українській культурі.
15. Розвиток ідей Ренесансу в Україні.
16. Братства та їхня роль у розвитку української культури. Полемічна література.
17. Гурток Києво-Печерської лаври. Розвиток українського друкарства.
18. Архітектура, малярство, графіка, гравєрство, скульптура XIV – XVI ст.
19. Роль Києво-Могилянської академії в розвитку української культури.
20. Культура українського козацтва.
21. Особливості культури українського бароко.
22. Внесок гетьмана Івана Мазепи в розбудову української культури.
23. Українська поезія XVI-XVII ст. Теми, досягнення.
24. Українське просвітництво.
25. Генезис та періодизація епохи українського Відродження XIX ст.
26. Специфіка українського класицизму XVIII-XIX ст.
27. Особливості романтизму в українській художній культурі.
28. Розвиток української літератури у XIX ст..
29. Українські театр та музика XIX ст.
30. Кирило-Мефодіївське братство.
31. Т. Г. Шевченко в українській та світовій культурі.
32. “Громади”. Шкільництво і освіта.
33. Галицьке відродження. Руська трійця.
34. Роль Лесі Українки та Івана Франка в українському національно-культурному русі.
35. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
36. Освіта, наука, мистецтво за часів Гетьманату 1918 р.
37. Особливості культури України в радянський час.
38. Принципи культурної політики радянської влади в 1921-1939 р.
39. Розстріляне відродження. Поезія, драматургія, проза.
40. Культурне життя у роки Другої Світової війни.
41. Культура української діаспори.
42. Модернізм в українському мистецтві XX ст.
43. “Холодна відлига”. Шестидесятники. Василь Симоненко, Ліна Костенко та ін.
44. Українські музика, малярство і література XX ст.
45. Масова культура та сучасне національне відродження.
46. Тенденції розвитку сучасної української культури.
47. Характерні риси художньої культури України.

Індивідуальне завдання підлягає захисту студентом на заняттях, які призначаються додатково. Індивідуальне завдання може бути виконане у різних формах. Студенти можуть зробити його у вигляді реферату. Реферат повинен мати обсяг 18-24 сторінок А4 тексту (кегль Times New Roman, шрифт 14, інтервал 1,5), включати план, структуру основної частини тексту відповідно до плану, висновки і список літератури, складений відповідно до ДСТУ 8302:2015. В рефераті можна помістити словник базових понять до теми. Водночас індивідуальне завдання може бути виконане в інших формах, наприклад, у вигляді презентації у форматі Power Point. В цьому разі обсяг роботи визначається індивідуально – залежно від теми.

Література, що рекомендується для виконання індивідуального завдання, наведена, а в електронному вигляді вона розміщена на Освітньому сайті КНУБА, на сторінці кафедри політичних наук і права.

Як виконання індивідуального завдання за рішенням викладача може бути зарахована участь студента у міжнародній або всеукраїнській науково-практичній конференції з публікацією у матеріалах конференції тез на одну з тем, дотичних до змісту дисципліни, або публікація статті на одну з таких тем в інших наукових виданнях.

Текст індивідуального завдання подається викладачу не пізніше, ніж за 2 тижні до закінчення семестру. Заняття із захисту індивідуальних завдань призначаються не пізніше, ніж за 1 тиждень до закінчення семестру. Викладач має право вимагати доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає вимогам.

Питання підсумкового контролю

1. Предмет, методи дослідження та завдання курсу « Історія української культури».
2. Періодизація історично-культурного процесу в Україні.
3. Матеріальна і духовна культура. Структура духовної культури.
4. Етнічна і національна культура. Сутність та особливості національної культури.
5. Культура і цивілізація. Цивілізаційна приналежність української культури.
6. Джерела та історіографія вивчення історії української культури.

7. Культурогенез на теренах України за кам'яної доби.
8. Трипільська культура та її роль у розвитку української культури.
9. Вплив кочових народів на формування української культури.
10. Внесок античних держав Північного Причорномор'я у розвиток української культури.
11. Матеріальна культура давніх слов'ян. Побут, поселення, прикладне мистецтво.
12. Духовна культура давніх слов'ян.
13. Матеріальна і духовна культура східних слов'ян до прийняття християнства.
14. Запровадження християнства у Київській Русі та його вплив на розвиток культури.
15. Політична і правова культура княжої доби. «Руська правда» як пам'ятка давньоруського права.
16. Писемність та освіта в середньовічній Русі. Визначні пам'ятки писемності.
17. Літописання та література в середньовічній Русі.
18. Архітектура та містобудування в Київській Русі та Галицько-Волинському князівстві.
19. Музичне мистецтво та театральні видовища в середньовічній Русі.
20. Образотворче мистецтво, іконопис Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
21. Монголо-татарська навала та її негативний вплив на культурний розвиток Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
22. Галицько-Волинське князівство як безпосередній спадкоємець культурної спадщини Київської Русі. Галицько-Волинський літопис.
23. Особливості розвитку культури на українських землях у складі Великого князівства Литовського.
24. Становище української культури в умовах польського панування в Україні.
25. Вплив західноєвропейських ідей Ренесансу, Реформації та Контрреформації на розвиток української культури.
26. Релігійне життя в Україні в XIV – перша половина XVII ст. Берестейська церковна унія.
27. Полемічна література кінця XVI – XVII ст.: причини появи, проблематика, видатні автори.
28. Роль міщанства, церковних православних братств і братських шкіл у розвитку української культури в XVI – XVII ст.
29. Острозький культурно-освітній осередок. Острозька академія.
30. Поширення книгодрукування в Україні.
31. Оборонна архітектура XIV – XVII ст. Замки і фортеці України.
32. Українські народні думи та пісні XV –XVIII ст., їх тематика та особливості. Феномен кобзарства.
33. Роль козацтва у культурній розбудові України XVII ст.
34. Військове мистецтво козаків.
35. Національно-визвольна революція 1648 -1676 рр. в Україні та її вплив на розвиток української культури.
36. Стан освіти і науки в Україні в другій половині XVII – XVIII ст.
37. Києво-Могилянська академія – культурно-освітній центр європейського масштабу.
38. Львівський університет та його роль у розвитку освіти і науки в Галичині.
39. Театральне мистецтво в Україні в другій половині XVII – XVIII ст.
40. Музична культура України другої половини XVII – XVIII ст. Творчість композиторів Д. Бортнянського, М.Березовського, А. Веделя.
41. Українська література другої половини XVII – XVIII ст. Стильові і жанрові особливості.
42. Творчий внесок Г. Сковороди в духовну скарбницю українського народу.
43. Розвиток архітектури і містобудування в Україні у другій половині XVII – XVIII ст.
44. Образотворче мистецтво України в другій половині XVII – XVIII ст. Стильові і жанрові особливості.
45. Церковне життя в Україні у XVII – XVIII ст.
46. Політична культура і політико-правова свідомість українського народу в період Гетьманщини.
47. Вплив української культури ранньомодерного часу на розвиток культурних процесів в Росії.
48. Передумови, причини, сутність та етапи розвитку національно-культурного відродження України у XIX –на початку XX ст.
49. Роль Харківського і Київського університетів у культурному відродженні України в XIX – на

початку XX ст.

50. Національно-культурне відродження у західноукраїнських землях в XIX ст.
51. Просвітництво в Україні: ідеологічні особливості і визначні представники.
52. Класицизм в образотворчому мистецтві та архітектурі.
53. Український романтизм: література, музика, театр, історіографія, етнографія.
54. Українська реалістична література другої половини XIX ст. як історико-культурне явище.
55. Наукова, літературна і культурницька діяльність М. Костомарова та П. Куліша.
56. Образотворче мистецтво в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
57. Велична постать Т. Г. Шевченка в українській, європейській та світовій культурах.
58. Музичне і театральне мистецтво України в другій половині XIX – на початку XX ст.
59. Модерна українська література кінець XIX – початок XX ст. І. Я. Франко, Л. Українка та ін..
60. Стан освіти і науки в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст. Наукові товариства та

їх роль у розвитку науки.

61. М. С. Грушевський і його роль у національно-культурному розвитку України.
62. Культурний розвиток України в період Центральної Ради.
63. Розвиток української культури в період гетьманату П. Скоропадського.
64. Українізація 20 – х років XX ст. та її роль у розбудові української культури.
65. Розвиток науки та освіти у 20 -30 –х рр. XX ст.
66. Художньо-творчі угруповання 20 – х років XX ст. та їх роль у розвитку української культури.
67. Український мистецький авангард та його доля в 30 – ті роки XX ст.
68. Літературні процеси в Україні в 20 -30 роках XX ст. Діяльність літературних об'єднань.
69. Особливості розвитку української культури в 20 – 30 –х роках XX ст. Досягнення і втрати.

Метод соціалістичного реалізму за і проти.

70. Становище церкви в Україні в 20 - 30 – ті роки XX ст.
71. Український театр, музика і кіномистецтво в 20 – 30 – ті роки XX ст.
72. Розвиток культури в Західній Україні в міжвоєнний період.
73. Українська культура в роки другої світової війни.
74. Культурне життя України в умовах ідеологічних репресій (друга половина 1940 – х – початок 1950 – х рр.).
75. Основні тенденції та характерні ознаки розвитку української культури в часи хрущовської «відлиги».
76. «Шістдесятники» та їх внесок у розвиток української культури.
77. Суперечливий розвиток культурного і духовного життя України у другій пол. 1960 –х – першій пол. 1980 –х рр.
78. Стан української культури в період «перебудови» в СРСР (1985 – 1991 рр.).
79. Національно-культурне відродження українського народу на зламі XX – XXI ст. Відновлення історичної пам'яті та національних традицій.
80. Постмодернізм як визначальний напрям розвитку сучасної культури в Україні.
81. Розвиток освіти і науки в Україні на зламі XX – XXI ст.
82. Особливості екологічної культури українського суспільства в сучасних умовах.
83. Роль української діаспори у збереженні та розвитку української культури.
84. Сучасне релігійне життя в Україні.
85. Особливості розвитку української культури в умовах глобалізації.
86. Розвиток мовно-культурної сфери в Україні на сучасному етапі.
87. Українська національна символіка: історія і сучасність.
88. Музичне, театральне та кіномистецтво в сучасній Україні. Стан, проблеми та перспективи розвитку.
89. Сучасний літературний процес в Україні.
90. Сучасне українське образотворче мистецтво і архітектура: жанрові та стилеві особливості.

Перегида Є.В., Деревінський В.Ф., Дьомкін П.О., Тороп А.В. та ін. Історія української культури: навчальний посібник. К.: КНУБА, 2015. 200 с.
Перегида Є.В., Деревінський В.Ф., Дьомкін П.О., Тороп А.В. та ін. Історія української державності та культури: конспект лекцій для студентів будівельних ВНЗ. Київ-Тернопіль: «Карт-Бланш», 2016. 172 с.
Перегида Є.В., Деревінський В.Ф., Дьомкін П.О., Тороп А.В. та ін. Історія української культури: методичні рекомендації. К.: КНУБА, 2015. 36 с.
Перегида Є.В., Деревінський В.Ф., Дьомкін П.О., Тороп А.В. та ін. Історія української державності та культури: методичні вказівки. К.: КНУБА, 2016. 40 с.

17) Додаткові джерела

Анучина Л.В., Бурлука О.В., Немцова В.С. та ін. Мистецтво незалежної України: Навч. посібник. Харків, 2007.
Зотов В.М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів. К.: ЦУД, 2009. 261 с.
Історія Української культури. У п'яти томах. К.: Наукова думка.
Цапко О.М., Дубчак Л.М., Піскарьова А.І., Гороховська Т.В., Прибутько П.С. Історія української культури. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. К.: КНТ; Дахор. 2010. 176 с.
Історія українського мистецтва: У 6 т. Київ, 1968.
Історія української музики: У 6 т. К., 1989.
Наулко В.І., Артюх Л.Ф., Горленко В.Ф. та ін. Культура і побут населення України: Навч. посібник для вузів. К., 1993.
Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. За ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. Львів, 2005.
Макарчук С.А. Етнографія України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 2-ге вид., перероб. та доп. Л.: Світ, 2004. 520с.
Попович М.В. Нарис історії культури України. К.: АртЕк, 1999. 728 с.
Українська етнологія: Навч. посібник. За ред. В. Борисенко. К.: Либідь, 2007. 399 с.
Яковенко Н. Паралельний світ: Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI-XVII ст. К., 2002.

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка дисципліни «Історія української культури». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=973>.

18) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота			Індивідуальне завдання	Сума балів
М1				
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3		
20	20	30	30	100

19) Умови допуску до підсумкового контролю:

- Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
- Іспит може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.
- Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова екзаменаційна сесія.
- Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
- Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до складання іспиту. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
- Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

20) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.

2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

21) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<http://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=973>